

150 skoleelever deltok i Levende Vassdrag-konkurransen med finale i Oslo Rådhus 18. juni 2015 og ble ønsket velkommen av ordfører Fabian Stang.

Ida Fossum Tønnessen forteller Oslo Elveforums ledelse om Mærradalsbekken og planer for gjenåpning på befaring før årsmøtet 2015 da hun ga over styreleder vervet til Frithjof Funder (nedenfor).

Vi arbeider for at Oslos vassdrag skal være friske og rene, åpne og tilgjengelige for byens befolkning

Hovedoppgaver:

- Forvaltningsplaner
- Bekkeåpning
- Skilting
- Turstier
- Fisk i alle vassdrag
- Kamp mot forseøpling

Vår visjon:
Levende vassdrag fra marka til fjorden

Oslo vil være en bærekraftig by og en blågrønn hovedstad. Oslo Elveforum samarbeider nært med Oslo kommune, bl.a. gjennom "Samarbeids-forum for vassdrag". Elve-bildene viser Fåbrufossen (Granfossen) i Lysakerelva, flomproblemer ved Ljanselva og nederst Gjersjøelva under OE's høstmøte.

Over: Hovinbakkens hedersmann, Karsten Sølve Nilsen, sammen med vassdragsforvalter Kjetil Lønborg Jensen fra BYM.

Fra innvielse av Teglverksdammen 20. august 2015

ÅRSBERETNING

FOR OSLO ELVEFORUM 2015

Forord

Oslo kommune påtok seg et kjempeløft da man bestemte seg for å rense alle byens vassdrag. Etter hvert som arbeidet med avskjærende kloakkledninger og renseanlegg skred frem, oppdaget byens befolkning til sin store glede elve- og bekkestrekninger med friskt vann og idylliske grøntarealer. Og at det igjen var trivelig å gå langs dem. Men, akk, så mange strekninger var lagt i rør. Det reiste seg derfor en opinion for å gjenåpne bekker og elver «der det var mulig».

Oslo Elveforum ble etablert for seksten år siden nettopp for å supplere kommunen med lokalkunnskap og den kompetanse som kan finnes blant samfunnsengasjerte mennesker. Blant andre sto nå avdøde bypolitikere som Albert Nordengen, Boris Hansen og Tor Holtan-Hartwig bak opprettelsen.

Oslo Elveforum fremstår i dag som et kompetanse- og kontaktforum i et nært samarbeid med elvegrupper for Oslos ti av bekker og elver, samt Østensjøvannet og Ellingsrudelva. Det er disse elvegruppene som er selve ryggraden i Oslo Elveforum.

Det er nettopp «der det er mulig» vi vil gripe inn. Særlig kanskje ved elvenes utløp til fjorden og ved kryssing av de store trafikkårene kan dette være en utfordring! Det mangler for øvrig ikke på utfordringer – Oslo er den raskest voksende by i Europa. Det betyr fortetting, og kan bety områder med høyhus. Klimaendringene griper også direkte inn i vårt arbeid, fordi vassdragene må settes i stand til å ta unna for akutte nedbørsmengder. Samtidig skal vi beholde byens blågrønne preg.

Blågrønn hovedstadsaksjon og elveadopsjon er stikkord for fremtiden. Ikke minst viktig er det å lære barn og unge til å bruke (ikke forbruke) naturen også i nærområdene i byen. Bli ikke de neste generasjonene like glade i det blågrønne preget som oss. Ja, da er det hele nærmest bortkastet.

Det var med stor respekt jeg overtok ledervervet etter Ida Fossum Tønnessen og hennes styre i juni 2015.

Frithjof Funder, leder

INNHold

Oslo Elveforums arbeid 3

Målsetting 3

Oslo Elveforums organisasjon 3

Virksomheten i 2015 5

Blågrønn hovedstad med barn og unge! 8

Levende Vassdrag 8

Fagmøter 11

Vassdragene og kommunens administrasjon. 11

Årsmeldinger fra elvegruppene 14

Akerselva 14

Alna 15

Ellingsrudelva 16

Frognerelva 16

Gjersjøelva 17

Hoffselven 18

Hovinbekken 19

Mærradalsbekken 20

Ljanselva 21

Lysakervassdraget 22

Østensjøvannet og Østensjøområdet miljøpark 23

Vedlegg 1 Vedtekter for Oslo Elveforum 25

Vedlegg 2 Oslo Elveforums prioriterte liste og Strategiplakat 26

OSLO ELVEFORUMS ARBEID

Målsetting

Oslo Elveforum ser det som sin første hovedoppgave å støtte arbeidet til Oslo kommune, nabokommunene Bærum, Lørenskog og Oppegård, og andre offentlige og private institusjoner med å gjenskape byens blågrønne årenett fra Marka til Fjorden. Vi avgrenser vårt arbeid til vassdragene i byggesonen opp til Markagrensen.

Den andre hovedoppgaven retter seg direkte mot byens befolkning, særlig barn og unge, gjennom prosjektet Blågrønn hovedstadsaksjon, ved å vise til betydningen av Oslos blågrønne verdier for trivsel og glede i nærmiljøet. Derigjennom vil vi inspirere barn og voksne til å engasjere seg i et «lokalt eierskap» gjennom en ordning med elveadopsjon for skoler, boligsameier, bedrifter og andre.

Organisasjon

Oslo Elveforum ble stiftet i 2000 og utgjør et arbeidsfellesskap for elvegruppene for å verne om, gjenskape og videreutvikle Oslos blågrønne struktur. Alle elvegruppene er representert i Oslo Elveforums styringsgruppe, som er det koordinerende organ for arbeidsfellesskapet og representerer det utad mot byens fagetater, politiske organer m.m. Med samlet kompetanse står vi sterkere.

Medlemsorganisasjoner. For noen av vassdragene ivaretas arbeidet av foreninger med personlig medlemskap: Lysakervassdragets Venner, Miljøforeningen Akerselvas Venner, Alnaelvas Venner, Østensjøvannets Venner og Hoffselvens Venner.

Arbeidsgrupper. Mærradalsbekken, Frognerelva, Hovinbekken, Ljanselva og grensevassdragene Gjersjøelva mot Oppegård og Ellingsrudelva mot Lørenskog har arbeidsgrupper med aktive vassdragsvenner. Disse driver sitt arbeid i kontakt med velforeninger, historielag, natur- og miljøforeninger m.fl.

Hjemmesider. Oslo Elveforums hjemmesider, www.osloelveforum.no har en fyldig og funksjonell form, takket være webmaster Sverre Samuelson.

Status

Når det gjelder Oslo Elveforums arbeid viser vi til årsberetningen senere i dette heftet. Når det gjelder elvegruppene er det styringsgruppens oppfatning at elvegruppene for Mærradalsbekken, Hoffselven, Akerselva, Hovinbekken, Alnaelva, Østensjøvannet og Ljanselva fungerer svært bra, mens Lysakerelva, Frognerelva, Ellingsrudelva og Gjersjøelva for tiden trenger rekruttering av nye krefter.

Elvegruppenes egne årsmeldinger følger også senere i dette heftet.

STYRINGSGRUPPEN

Styrets leder:

Ida Fossum Tønnessen (til 3.6.2015) – Mærradalsbekken
Frithjof Funder (fra 3.6.2015) – Ellingsrudelva

Styremedlemmer

Julie Løddesøl (nestleder fra 3.6.2015) – Hoffselven
Leif-Dan Birkemoe (nestleder til 3.6.2015, styremedlem deretter) – Østensjøvannet
Bo Wingård (2. nestleder til 3.6.2015, styremedlem deretter) – Lysakerelva
Leif Bertnes (kasserer til 3.6.2015, styremedlem deretter) – Ljanselva
John Tibballs (kasserer fra 3.6.2015) – Lysakerelva
Vidar Berget – Alna

Varamedlemmer

Frithjof Funder (til 3.6.2015) – Ellingsrudelva
Ida Hvoslef (til 3.6.2015) – Generelt
Julie Løddesøl (til 3.6.2015) – Hoffselven
Harald Lundstedt – Gjersjøelva
Ulf Fredriksen – Generelt
Unni Eriksen (fra 3.6.2015) – Frognerelven
Hans Fredrik Horn (fra 3.6.2015) – Hoffselven
Gard Espeland (fra 3.6.2015) – Akerselva

Rådgivergruppe med møterett

Sigurd Tønsberg – Frognerelva med Makrellbekken og Hoffselven
Karsten Sølve Nilsen – Hovinbekken
Trine Johnsen – Ljanselva
Are Eriksen – supplerende rådgiver
Ida Hvoslef (fra 3.6.2015) – Generelt
Ida Fossum Tønnessen (fra 3.6.2015) – Mærradalsbekken

Kontakter

Fiskeinteressene: Hjalmar Eide, Knut Vadholm.
Velkontaktene: Eivind Bødtker

Valgkomité: Trine Johnsen, Ingrid Nissen og Leif-Dan Birkemoe

Sekretær: Rune Bille Rørvik, Ljansbakken 1, 1169 Oslo, Org.nr 814 619 052

Revisor: BDO AS, Vika Atrium, Munkedamsveien 45, Pb 1704 Vika, 0121 Oslo

Org.nr. 875 926 632.

Virksomheten i 2015

Medvirkning og resultater

Styringsgruppen har i 2015 hatt fire ordinære møter hvor vi har behandlet positive og negative utviklingstrekk i og ved Oslovassdragene. Videre tatt opp informasjonstiltak, økt arbeidet rettet mot skoler, barnehager og lokalmiljøer. Etter behov har det vært arbeidsutvalgsmøter hvor vi følger opp saker som tas opp i styringsgruppemøtene, og forbereder saker til Samarbeidsforumet for vassdrag (SaFoVa) og styringsgruppemøtene våre. Oslo Elveforums strategiplan er et viktig arbeidsverktøy. Her er oppgavene fordelt på ansvarlige for hvert enkelt hovedtema, med rapportering på styringsgruppemøtene. Strategiplan for Oslo Elveforum ble vedtatt på årsmøtet i 2013 og er en god rettesnor for Oslo Elveforums videre arbeid.

Oslo Elveforums strategi

Vi ønsker å være et kraftsenter i et omfattende miljønettverk som arbeider frem rene og rensede vassdrag – med optimal vannføring, med et rikt biologisk mangfold og med grønne, publikumsåpne elvebredder. Vi begrenser oss i alt vesentlig til vassdragene i byggesonen mellom Marka og Fjorden.

Den andre hovedoppgaven retter seg mot byens befolkning, særlig barn og unge, gjennom prosjektet Blågrønn hovedstadsaksjon/Levende vassdrag. Vi arbeider for å **informere** om betydningen av Oslos blågrønne struktur som et element for trivsel og glede i nærmiljøet. Vi vil **inspirere** flest mulige barn, unge og voksne til å engasjere seg i et **lokalt eierskap** gjennom en ordning med elveadopsjon for skoler, boligsameier, institusjoner, bedrifter og andre interesserte.

Her er mål og arbeidsoppgaver for 2015 for våre seks prioriterte hovedoppgaver:

Hovedoppgave og mål	Oppgaver
Forvaltningsplaner Oslo Elveforum vil arbeide for at vi innen 2020 får juridisk bindende forvaltningsplaner for alle levende vassdrag.	Utarbeide mal for juridisk bindende forvaltningsplan – basert bl.a. på grunnlag av forvaltningsplanen for Østensjøvannet. Vi vil samarbeide med NVE, departementer (lovforvaltere), etater i kommunen, juridisk ekspert og Norsk Vannforening. Velge ut et pilotvassdrag.
Bekkeåpning Oslo Elveforum vil arbeide for at lukkede bekker blir åpnet.	Utarbeide veileder for oppfølging av og samarbeid med elvegruppene angående arbeid med bekker som skal åpnes. Arbeide for at gjennomføringsplanen for bekker i KDP Grøntplan/Alna Miljøpark kommer på plass. Sjekk at listen over bekkene som i «Grøntplan for Oslo – kommunedelplan for den blågrønne strukturen i Oslos byggesone» er foreslått åpnet er inkludert i våre åpningsplaner. Arbeide for åpning av og/eller oppfølging av åpningsplanene for Lysejordebekken, Rolighetsbekken, flere deler av Hovinbekken, Alna forbi terminalen og ved Ammerudveien, og tilførselsbekkene Rustadbekken og Bølerbekken til Østensjøvannet.
Skilting	Sette opp en prioritert rekkefølge av de elver og bekker som skal skiltes. Finne frem til de personer som sier seg villige til å utarbeide skiltplan for sin elv.

<p>Der folk vandrer langs Oslos elver og bekker skal det være skiltet interessant informasjon om historie og natur. For å oppnå dette mål skal Oslo Elveforum være en aktiv pådriver og deltaker.</p>	<p>I grove trekk utarbeide skiltplaner for de aktuelle elvene og presentere dem for Bymiljøetaten. I samarbeide med Bymiljøetaten, og eventuelle andre interessenter utarbeide de endelige planene (Historielag, Universitetet, Byantikvaren). Finne mulige økonomiske løsninger for oppsetting av skilt i de enkelte elvene.</p>
<p>Turstier</p> <p>Oslo Elveforum vil at elver og bekker gjøres tilgjengelig for byens innbyggere ved forsiktig rydding, opparbeide og vedlikeholde turstier. Hensynet til biologisk mangfold skal vurderes i alle turstiprosjekter.</p>	<p>Prosjektet tas opp på et utvidet møte mellom OEs styringsgruppe og representanter for hver elvegruppe: Utarbeide handlingsplan, nedsette Turstigruppen. Kartlegge og fastsette status for turstiene som er åpne pr. i dag etter hvert som nye elver åpnes eller rehabiliteres.</p>
<p>Fisk i alle vassdrag</p> <p>Oslo Elveforum vil arbeide for at oppvanding av sjørret søkes rehabilitert i samtlige elver, inkludert Hovinbekken og Alna, samt at menneskeskapt vandringshindre skal såvidt mulig være eliminert innen 2020.</p>	<p>Oslo kommune har igangsatt et prosjekt for å undersøke bunndyr- og fiskefauna i to nye elver hvert av årene 2013–2017. Oslo Elveforum skal følge opp prosjektet etter behov og nærmere avtale med en institusjon som gjennomfører dette prosjektet. Kan skoler/elvegrupper aktiviseres til å delta i et parallelt prosjekt? Med sikte på å øke den tilgjengelige kompetansen i arbeidet med å gjenskape levende byvassdrag, bør det etableres et utdanningstilbud på videregående og høgskoleplan. For å få dette til vil Oslo Elveforum reise en sak på politisk plan nasjonalt og/eller kommunalt der vi ber om at det tilsettes en arbeidsgruppe med representanter for NJFF, OFA, videregående skole, Oslo Elveforum, NIVA, UMB. Arbeidsgruppen skal arbeide i nær kontakt med Vann- og avløpsetaten, Bymiljøetaten og Utdanningsetaten i Oslo. Det sterke presset på fiskebestanden taler for at virkemidler bør kunne tas i bruk for å kompensere for oppståtte skadevirkninger. På grunn av at det fremdeles er mange lukkede vassdrag i Oslo, kan åpne vassdrag benyttes som erstatningsvassdrag ved at anadrom strekning forlenges. I første omgang gjennomføres et prosjekt som innebærer yngelutsetting eller løfting av sjøfisk til et nytt vassdragsområde.</p>
<p>Kamp mot forsøpling</p> <p>Oslo Elveforum vil arbeide for at vassdragene ryddes og holdes fri for søppel.</p>	<p>Kartlegge behovet for rydding langs vassdragene i samarbeid med Bymiljøetaten. Lage en lettfattelig punktliste om hvorfor vassdraget skal være fritt for hageavfall og uønskede planter. Informere industri, næringsliv, dagligvareforretninger og kiosker om deres lokale vassdrags sårbarhet. Informere husstander/beboere om ikke å dumpe hageavfall ved vassdrag, samt om faren ved uønskede planter i norsk fauna. Organisere ryddedugnad langs vassdraget for sameier- og borettslag, velforeninger, adopsjonsskoler og barnehager. Gjennomfør holdningsskapende tiltak, som f. eks. elvevandring. Badevannskvalitet i alle levende vassdrag: Etablere prosjektgruppe bestående av representanter fra Oslo Elveforum som allerede er med i Referansegruppa i Bekkelagsbassenget vannområde. Lage forslag til tiltak og prioriteringsliste og rekkefølge for tiltak i samarbeide med Vann- og avløpsetaten.</p>

Forvaltningsplaner

Vi ser det som en viktig oppgave å «sikre at det utarbeides og vedtas regionale forvaltningsplaner med tilhørende tiltaksprogrammer». Hvert vassdrag i Oslo bør få sin

forvaltningsplan. I samarbeid med Naturvernforbundet i Oslo og Akershus ble det laget en oversikt over lovverket innen vassdragsforvaltningen som ble lagt frem i januar 2015.

Østensjøvannet har som eneste vassdrag fått en forvaltningsplan. Den ble vedtatt i 2007. Se ellers vedlegg bak i heftet.

Bekkeåpning

Som grunnlag for våre uttalelser til meldinger, kommunedelplaner, kommuneplaner og reguleringsplaner ligger **den historiske blå listen**. En liste Oslo Elveforum og Vann- og Avløpsetaten har utarbeidet over skjulte og åpne elve- og bekkestrekninger i byggesonen.

Vi kontakter utbyggere og viser til **sjekklister** for vurdering av relevante vanntema i byggesaker. Listen er utarbeidet av Samarbeidsforum for vassdrag (SaFoVa).

Arbeid med bekkeåpninger må ofte gjøres i forbindelse med byutvikling. Således er flere tiltak i gang langs Hovinbekken: Bjerkedalen, Teglværkstomta, Ensjø, Nordalsveien, Jordal.

Skilting

Vi har hatt to møter og en befaring med Bymiljøetaten, hvor vi har fremlagt våre planer for oppsetting av 10–12 informasjonstavler ved 4–5 av Oslos elver. Det er utarbeidet økonomiske beregninger for gjennomføring av prosjektet ved å innhente tilbud på tavler og fundamenter fra godkjente leverandører. Prøvetavle er montert for kvalitetssikring og visning for elvegruppene og Bymiljøetaten. Finansiering av prosjektet søkes løst ved deltakelse i *Turskiltprosjektet 2016*, som er et samarbeidsprosjekt mellom Oslo Kommune og Gjensidigestiftelsen.

Turstier

Oslo Elveforum har samarbeidet også i 2015 med elvegruppene om turveifølge langs fire vassdrag. Gjenåpning **Alna** der elva krysser Østfoldbanen og Follobanen i Gamle Oslo med videreføring av offentlig regulert turvei D10 langs elva. Gjenåpning av «det tapte byrom» ved **Akerselvas munning**. I Oslo Elveforums regi er det lagt frem idéskisser for mulig løsning av turvei B10 under jernbanesporene og frem til bryggene ved en omlegging. Legge en variant av turvei D2 langs den traseen som er valgt for gjenåpning av **Hovinbekken** gjennom Hovinbyen. God adkomst langs **Hoffselven**, slik at den kan følges godt merket fra Bestumkilen til Smestaddammen. Det vil bli en sammenbindende offentlig regulert turvei A5 fra Bygdøy til Marka.

Fisk i alle vassdrag

Rådgiver i Oslo Elveforum, Hjalmar Eide fra NJFF, har nå oppdrag for kommunen i tråd med vår linje. Da flere instanser arbeider effektivt for fisk i alle vassdrag, har vi valgt å nedprioritere dette arbeidet. Dog arbeider enkelte elvegrupper fortsatt. Vi støtter arbeidet med fisk i alle vassdrag, og ser det som en indikasjon på rent vann, og en trivselsfaktor for folk.

Kamp mot forsøpling

Oslo Elveforum arbeider for at vassdragene ryddes og holdes fri for søppel. Vi vil få kartlagt behovet for rydding langs vassdragene i samarbeid med Bymiljøetaten, og få laget en lettfattelig punktliste om hvorfor vassdraget skal være fritt for hageavfall og uønskede planter. Vi vil informere industri, næringsliv, dagligvareforretninger og kiosker om deres lokale vassdrags sårbarhet, og informere husstander/beboere om ikke å dumpe hageavfall ved vassdrag, og ikke minst om faren ved uønskede planter i norsk flora. Videre vil vi få organisert ryddedugnad langs vassdraget for sameier- og borettslag, velforeninger, adopsjonsskoler og barnehager.

Det er viktig å gjennomføre holdningsskapende tiltak, som f. eks. elvevandring, og å lage forslag til tiltak og prioriteringsliste og rekkefølge for tiltak i samarbeide med Vann- og avløpsetaten. Et mål er badevannskvalitet i alle levende vassdrag.

Blågrønn hovedstad med barn og unge!

En hovedoppgave for Oslo Elveforum retter seg mot byens befolkning, særlig barn og unge. Oslos blågrønne struktur for trivsel og glede i nærmiljøet er viktig. Vi ønsker å inspirere flest mulig barn, unge og voksne til å engasjere seg i et «lokalt eierskap» gjennom elveadopsjon og lære om elvenes betydning.

«Med barn og unge langs Osloelvene» har vært Oslo Elveforums sentrale motto i arbeidet rettet mot barn og unge i skole og barnehage siden 2001. Sagstua ved Ljanselva er flittig brukt som samlingssted for barn, unge og ulike voksegrupper.

Oslo Elveforum har et svært godt samarbeid med Rusken, ikke minst i forbindelse med at skoler adopterer elver og bekker. Skoler som adopterer, vil verne vassdraget ved å **oppleve og bli kjent med natur- og kulturverdiene, ta hensyn til planter, dyr og kulturminner og melde fra om ulovlig forurensing og holde vann og strandkanter fri for søppel**. Oslo Elveforum har hatt flere møter med Undervisningsetaten i Oslo som informerer lærere om vår virksomhet.

Nordtvet skole adopterte 13. november 2015 Alnavassdraget med spesielt ansvar for Alna fra Grorud T-bane (vestsiden) til Kalbakkveien og Nordtvetbekken. Alle skolens elever og lærere var samlet i Grorud kulturhus og overvar at adopsjonsbrevet som var underskrevet av ordfører Marianne Borgen ble signert av rektor Katrine Sølvberg og Oslo Elveforum v/Trine Johnsen. Rusken-general Jan Hauger og representanter fra Alnaelvas Venner deltok.

Kurs for lærere og elever – og kontakter til skolene jobbes det med jevnlig. Et mål er å få stadig flere skoler til å legge undervisning om elva og skolens adopsjonsområde fast inn i skolens planer som gjentas hvert år fast på ett eller flere trinn i forhold til læreplanen. Skolerettede tiltak legges nå under «Levende Vassdrag». For å få kontakt med lærere og innhente kunnskap, har Trine Johnsen deltatt på seminar på Naturfagsenteret og naturkartkurs med NOA.

Levende vassdrag

Skolekonkurransen skal stimulere barn og unges interesse for vassdrag og vannmiljøet, både lokalt og i videre sammenheng, og styrke naturvitenskapene, realfagene og samfunnsfagene i skolene (forskersporene). Et hovedpoeng er at elvene skal lære om vassdraget i sitt eget nærmiljø og på den måten oppleve det enestående naturmiljøet som vassdraget representerer.

Arbeidet med Levende Vassdrag 2015 startet etter at vi hadde avsluttet 2013-konkurransen. Vi hoppet over en konkurranse i 2014. Prosjektarbeidet krever mye innsats fra lærerne, og mange hadde behov for et skoleår uten konkurranse. Alle barne- og ungdomsskolene i Bærum og Oslo ble invitert til å delta i konkurransen.

Undervisningsmateriell har vi brukt mye tid på å utvikle og tilrettelegge i samarbeid med Oslofjordens Friluftsråd. Resultatet kan man se på hjemmesidene www.levendevassdrag.no som det stadig jobbes med.

Arbeidsgruppen frem til juni 2015 besto av Trine Johnsen og Finn Arnt Gulbrandsen fra Oslo Elveforum, Haakon Thaulow fra NIVA, Ole Kristian Johannessen og Hans Petter Bergheim fra Bærum kommune, og Bo Wingård fra Bærum Elveforum. Nicolay Moe fra Oslofjordens Friluftsråd har vært mye benyttet som ressursperson. Arbeidsgruppen har avholdt 12 møter. Bo Wingård, Nicolay Moe og Trine Johnsen arbeider videre med Levende Vassdrag. I 2015 har det vært holdt åtte møter.

Kurs for lærere 15. (teoridag) og 22. april (feltdag) 2015. Lærere fra skolene Ammerud, Bjølsen, Bjørnholt, Kastellet, Nordtvet, Oppsal, Oslo Sjøskole og Uranienborg deltok. Kurset ble holdt i Forskningsparken CIENS på Blindern i Oslo og ved Sognsvannsbekken/Gaustadbekken. Forelesere kom fra Bymiljøetaten og Undervisningsetaten i Oslo kommune, NIVA, Norsk Friluftsliv, Oslofjordens Friluftsråd, Østensjøvannets Venner, samt fra egne rekker.

Til konkurransen 2015 hadde fem skoler levert inn til sammen åtte prosjektoppgaver: Ida Fossum Tønnessen var juryens leder. Kriteriene for bedømming av oppgavene var prosjektets relevans for miljø og samfunn, fremgangsmåten og gjennomføringen, dyktighet i presentasjon av prosjektet, kreativitet og kunnskap, og prosjektets relevans for fagplanene i kunnskapsløftet.

Finalen med spenning, jubel og fest i Oslo Rådhus 18. juni. Alle som hadde levert inn oppgaver til Levende Vassdrag 2015 var invitert til å være tilstede under finalen i Oslo Rådhus. Over 150 elever, lærere og inviterte gjester inkludert sponsorene møtte opp. Ordfører Fabian Stang hilste på alle sammen før de gikk inn til Bankettsalen. Ordføreren holdt en tale for elevene. Som takk for hans alltid gode innsats for Oslos blågrønne struktur, fikk ordføreren et diplom og en kikkert. Pianist Stian Alexander Olsen spilte Regndråpepreludiet av Chopin, før alle fikk pølser med lompe, frukt og eple-/appelsinjuice.

Elever fra alle trinn fikk ti minutter hver til å presentere sine prosjekter. Prosjektene var av høy kvalitet og viste både historiske og aktuelle forhold fra vassdrag og elver. Vi fikk se videoer og lysbildepresentasjoner, og juryen og alle fremmøtte var imponert over elevenes bidrag og innsats. Dette skyldtes ikke minst lærernes medvirkning og pågangsmot.

Arrangementet gikk knirkefritt, og vi er ordfører Fabian Stang, førstekonsulent ved ordførerens kontor, Elin Eriksen, Anne-Karin Jørung i Rådhusets Forvaltningstjeneste og deres medhjelpere i rådhuset stor takk skyldig. Rusken-general Jan Hauger er en god samarbeidspartner.

Prisvinnerne. Juryens leder Ida Fossum Tønnessen delte ut premiene. Haakon Thaulow spilte fanfarer for prisvinnerne. Disse vant førstepremier:

Gruppe I: Oppsal skole 4C (lærer Camilla Bjordal Godø) – «Vannforskerne»

Gruppe II: Uranienborg skole Trinn 6 (lærer Åshild Setvik) – «Frognerelva»

Gruppe III: Kastellet skole (lærer Gunnar Hirsch) – «Ni vannmålinger i Ljanselva».

Diplomer til alle. Over 130 elever har deltatt i Levende Vassdrag 2015. Alle elevene fikk diplomer. Lærerne fikk hvert sitt diplom og en kikkert – som tegn på at de er foregangskvinner og -menn for sine elever og skoler og andre lærere!

Sponsorene. Sponsorere for Levende Vassdrag 2015 var Maridalen Rotaryklubb, Olav Thons stiftelse for samfunnsnyttige formål, Oslo kommune, Lysakervassdragets Venner, Bærum Elveforum, Oslo Elveforum, Franzefoss, Sparebankstiftelsen DNB, Rusken og Vestveien Vel. Muligheten til å dele ut premier i form av kunstverk, nyttegenstander og penger, samt å kunne støtte skolene med hjelpemidler de kan bruke i undervisningen, ser vi som en viktig inspirasjon for å få lærerne til å påta seg den betydelige oppgaven med å gjennomføre og ikke minst avslutte undervisningsopplegg i klasserom og ute i og langs elver, bekker og vann. Sponsorene har vært med på å få 130 vitebegjærlige elever til å bli kjent med sine egne vassdrag, og lære om og bli nysgjerrig på det som lever i vann og i de vassdragsnære områdene. Her har vi fremtidens ambassadører for god vassdragsforvaltning i Oslo.

Elvelangs i fakkellys langs Frognerelven

Oslo Elveforum og Frognerelvets Venner tok initiativ overfor Uranienborg skole. Elvelangs i fakkellys foregikk langs Frognerelven i skolens adopsjonsområde fra Nedre Frognerdam til Drammensveien 16. november 2015 på kvelden – et stort og betydningsfullt arrangement. Elever (5.-10 kl.) sto for artige tablåer langs ruten med dans og glede og hadde laget flott pynt og dekorert her og der.

I alt 1000–1500 fremmøtte foreldre og barn ble gjennom arrangementet bedre kjent med elven. Begge sider av gangveien var lyssatt med fakkelysbokser. Etterpå var elever og lærere svært fornøyd med arrangementet og ønsker gjentakelse. Fortsatt glimrende samarbeid med Bymiljøetaten, Rusken, Frognerparkens Venner, Bymuseet, Lions og Sparebankstiftelsen DNB slik det var i oktober, er nok en forutsetning. I forkant hadde vi fire planleggingsmøter på Uranienborg skole som har en entusiastisk ledelse og flotte lærere.

Levende vassdrag videre fremover

Levende Vassdrag har utviklet seg fra å være en skolekonkurranse for grunnskolene til **aktiviteter** om vann og vassdrag for barne- og ungdomsskolene i Oslo og Bærum. På nettsiden www.levendevassdrag.no finner man informasjon om elvene, undervisningsopplegg knyttet til feltundersøkelser, forskningsoppgaver og elveadopsjon. Å stimulere skolene til å bruke materiellet, blir viktig i tiden som kommer.

FAGMØTER

Oslo Elveforum inviterer sakkyndige fra den blågrønne sektor til å holde innlegg på fagmøter om temaer som berører vassdrag. Innledderne formidler på denne måten viktig og oppdatert informasjon fra sine fagfelt.

Innleggene er som regel fylldig gjengitt i møtereferater på våre hjemmesider. Vi anbefaler at særlig interesserte leser stoffet der. Les mer på www.osloelveforum.no

Vårmøte – årsmøte

Oslo Elveforums vårmøte/årsmøte ble avholdt onsdag 3. juni 2015 i Voksen kirke ved Mærradalsbekken (stedlig vertskap var Mærradals-gruppen). Deltakerlisten omfattet 12 representanter fra Oslo Elveforum. Det var fremmøte kl. 17 for befaring og orientering. Vårmøte ble holdt med et politisk samarbeids-innlegg ved Elin Horn Galtung (bydelsleder), et faglig innlegg om bekkeåpning ved Tharan Fergus (VAV) og en orientering om kirken ved Anne Pettersen (sokneprest ved Voksen Kirke).

Årsmøtet ble holdt med godkjenning av årsmelding 2014, godkjenning av regnskap samt valg av tillitsvalgte der valgkomiteens innstilling ble vedtatt. Avtroppende leder Ida Fossum Tønnessen ble hedret for innsatsen hun har hatt som leder.

Høstmøte – fagmøte 2015

Oslo Elveforums høstmøte/fagmøte ble avholdt torsdag 3. september i Langhuset, Ljansbrukveien 24 (Maritas lokalhistoriske museum) ved Gjersjøelva, med 22 deltakere fra Oslo Elveforum. Det var befaring til Gurusaga, oppgangssag bygget i gammel stil, og omvisning i museet før selve fagmøtet. Hovedtemaene for fagmøtet var fremdrift for strategiplanen og utarbeidelse av en prioritert liste over tiltak for Oslo Elveforum.

På vårt forummøte med 17 deltagere torsdag 12. november 2015 innledet to foredragsholdere til debatt. Tanken var å vise til spennende løsninger på vanskelige problemer. Eystein Husebye la frem sitt forslag om transportsystemer og flomsikringskanal, og Are Eriksen viste fremtidsmulighet for gjenåpning av det glemte byrom ved Akerselvas utløp. Når det skal bygges ny jernbanetunnel gjennom Oslo, er det å håpe at noen av sporene på Oslo S fjernes, slik at kulverten blir enda kortere, eller enda bedre: at hele jernbanens sporområde senkes, slik at Akerselva kan flyte åpent i dagen helt ut mot fjorden. Først da vil det glemte byrom igjen kunne bli Oslos viktigste byrom. Møtet ble en inspirasjon til å tenke annerledes og nytt.

Vassdragene og kommunens administrasjon

Administrasjon av elver og bekker, vann og vassdrag er tverretattlig og omfatter så vel spørsmål om byplanlegging og vern av kantsoner mot uvettig utnyttning. Viktige temaer her er friluftsliv, plante- og dyreliv, biologisk mangfold, vann og vannrensing, overflatevann og flomdemping, helse, tilgjengelighet, samferdsel, vedlikehold, sikring og innkjøp av arealer. Hensynet til befolkningens ønsker og engasjement for trivsel i felles nærmiljø må stå sentralt i planleggingen.

SaFoVa (Samarbeidsforum for vassdrag i Oslo)

Det tverretatlige **SaFoVa (Samarbeidsforum for vassdrag i Oslo)** er viktig når resultatforventningene er tydelige. Det er en strategisk sentral instans i arbeidet for et innsiktsfullt og tverrfaglig samarbeid om Oslovassdragene.

I SaFoVa deltar berørte kommunale etater, foruten de frivillige organisasjonene Oslo og Omland Friluftsråd og Oslo Elveforum. Organet ledes av Byrådsavdeling for miljø og samferdsel og møtes fire ganger i året. Oslo Elveforum har også i 2015 vært en pådriver i utvalget i et meget godt samarbeid med de kommunale og statlige organene. SaFoVas møter sirkulerer nå mellom de berørte etater. Dette synes å bidra til økt nærhet og vitalitet omkring de aktuelle utfordringene. Det er vårt inntrykk at den tverretatlige samlingen om byens blågrønne miljø som SaFoVa representerer, har betydd mye for kommunens arbeid med å gjenskape byens blågrønne struktur.

Også i 2015 har Oslo Elveforum brukt sjekklisten fra SaFoVa i sitt informasjonsarbeid overfor utbyggere, arkitekter og entreprenører. Sammen med lokale elvegrupper og venneforeninger gir vi innspill til planleggere eller tar kontakt med utbyggere og faginstanser tidligst mulig i prosessen. Gjennom slik virksomhet fungerer Oslo Elveforum både som en konstruktiv vaktbikkje og inspirator. Vi erfarer at listen har vært til god hjelp. Vi viser ellers til Faktaark om kantvegetasjonen lagt ut på Bymiljøetatens hjemmesider.

SaFoVas neste, store initiativ bør bestå i å bidra til å få fram en **gjenåpnings-guide**, en veileder, der en samler de vesentligste bestemmelser og retningslinjer som angår vern, rehabilitering og gjenåpning av vassdrag, herunder nærmere regler og retningslinjer for lokal overvannsbehandling og flomdemping i en tid preget av klimaendringer.

Elveforumkonseptet videreføres. I forbindelse med bevilgning fra Miljødirektoratet til Bærum Elveforum står det i tildelingsbrev at Elveforum-konseptet er så viktig at det gjerne skal spredes til andre regioner. Komité fra Oslo Elveforum ble etablert for å planlegge et seminar om elvefora som konsept der relevante aktører fra andre regioner inviteres. Elvefora er i gang i Bærum, Asker og Bergen.

Saker Oslo Elveforum har tatt opp i SaFoVa i 2015: OE har lagt en **prioritert liste** over saker som de enkelte elvegrupper prioriterer i tråd med OEs strategiplan. Oppdatering og revisjon av **Blå Liste** slik at den i høyere grad kan anvendes som nyttig og korrekt verktøy i forvaltning og informasjonsarbeid. Elveåpning fra Vaterlandsparken til nordsiden av sporområdet på Oslo S med gangkultvert. Måling av miljøgifter i fisk fra Akerselva og Hovinbekken, samt prøvetaking av Kjelsrudfyllinga. Arbeid langs Ljanselva. Visjoner for Skulleruddumpa. Etterlyst midler til drift av turveiene (både eksisterende og nyanlagte, driftsbudsjettet bør inngå i planen). Kartlegging av fyllinger med miljøgifter.

Oslo kommunes aktive holdning til rehabilitering av vassdragene

Et hovedpoeng må være å understreke at gjenskapte vannmiljøer i byområder vil gi opplevelsesverdier som minner om det opprinnelige vassdraget. Der kanal- og bassengløsninger av spesielle grunner velges, bør en sørge for å supplere med grønne planter og steiner som bidrar til estetikk, biologisk mangfold, strømninger og bevegelse i vannet. Rehabiliteringen av Oslovassdragene er et felles ansvar for mange etater og institusjoner.

Samarbeidet mellom de berørte etater har vokst i takt med stadig økende utfordringer. Bystyrets mål om å «gjenåpne byens elver der det er mulig» markerer intet mindre enn et

historisk løft, der en setter nye, krevende mål om en bærekraftig miljøpolitikk. Ca. 2/3 av opprinnelige 300 km bekker og elver er overdekket.

Kommunale planer og tiltak viser at kommunen tar arbeidet med å rehabilitere og gjenåpne Oslos elver og bekker på alvor. Vi tenker spesielt på Alna gjennom helhetsplan for Groruddalen med et lovende oppstartprogram som også forutsetter åpen elv gjennom Kværnerbyen og Lodalen fram til Middelaldervannspeilet. Vi nevner også det store arbeidet med planer for Hovinbekken i områdene Økern, Teglværkstomta, Ensjø og Klosterenga, og planene for bekkeåpning som del av utbyggingen i Gaustadbekkdalen sør og nord. Vi noterer oppstartingen av arbeidet med en vannbruksplan for Lysakerelva i et samarbeid mellom Bærum, Ringerike og Oslo kommuner som et positivt, nødvendig og etterlengtet tiltak. Hovinbekken hvor deler nå er åpnet, er et godt eksempel og ble ytterligere forsterket i 2015.

Vi kan godt forstå behovet for en krevende planlegging i forbindelse med den historiske omlegging av Oslos elvepolitikk, men vi syns å se at 2015 har satt tydelige spor i marken.

Bydelsplan

Bydelene bør gis anledning til sterkere engasjement i den blågrønne sektor. Her er det variasjon. Vi mener at alle bør kunne bidra til å samle krefter om vedlikehold, vern og bruk av friarealer generelt og vassdragene spesielt.

Interkommunalt samarbeid

Nyere krav om en helhetlig behandling av hvert vassdrag, jfr. bl.a. EUs vanddirektiv, utfordrer til interkommunalt samarbeid. Vannplanarbeidet med Lysakervassdraget som nå samler kommunene Ringerike, Bærum og Oslo, krever ny gjennomtenking av forvaltningsmåten. Dette vil også berøre grensevassdraget Ellingsrudelva mot Lørenskog og muligens også Gjersjøelva mot Oppegård.

Stilt overfor denne omfattende virksomhet, kan en fristes til å stille spørsmålet om Oslo for noen år fremover vil få behov for å etablere en spesiell gjennomføringsenhet og en pådriver enhet for gjenåpning av vassdrag med turstier og publikumsåpne kantsoner. Vi lar denne utfordring stå som et hovedønske og en anbefaling fra Oslo Elveforum til de politiske partiene.

Arbeidet med EUs vanddirektiv/oppfølging av vannforskriften har virket som en god utfordring. Samtlige elvegrupper/foreninger har lagt fram en samlet fremstilling av aktuelle ønsker for å bringe overvannet i Oslovassdragene opp til en akseptabel kjemisk og økologisk tilstand innen 2021. Bidraget fra syv berørte elvegrupper er lagt inn på nettet under Bekkelagsbassenget vannområde, mens bidragene fra Lysakerelva, Gjersjøelva og Ellingsrudelva som hører til under andre vannområder, kan finnes på Oslo Elveforums hjemmeside.

Oslo Elveforum peker også på at tiden snart er inne til å samle kreftene og arbeide frem en samlet mulighetsbeskrivelse for Oslos vassdragsmiljø. Vann og Avløpsetatens **Hovedplan for avløps og vannmiljø 2013–2030** er et viktig dokument i tiden fremover.

ÅRSMELDINGER FRA ELVEGRUPPENE

Akerselva

I merknadsbrev til VPOR Frysja og planforslag for Frysjaveien 40–42 og Kjelsåsveien 172 minnet Miljøforeningen Akerselvas Venner (MAV) om bestemmelsen i KDP Akerselva miljøpark om å holde byggehøyden lave mot friområdene langs elva, viktigheten av å gjenåpne de historiske sidebekkene til Akerselva og behovet for brede siktkorridorer og grøntdrag ned mot elva.

Vi har gått imot planforslaget for Treschows gate 16 fordi boligenes byggehøyder bryter radikalt med bestemmelsen om maksimal byggehøyde i KDP-en, og fordi de høye boligblokkene er lagt for nær Akerselva. Vi ønsker primært friområderegulering, men regulering til skoleformål med lav utnyttelse og brede byggefrie belter langs elva kan alternativt aksepteres. Vi har anbefalt at ny turvei langs elva får planskilt kryssing med Ivan Bjørndals gate, og at det etableres ei gangbru via damanlegget i elva over til østre bredd. Her har vi foreslått gangforbindelser, krevd at ny bebyggelse i Sandakerveien 52 legges 20 m fra elvebredden, og at ny bebyggelse i Sandakerveien 56 ikke legges helt ut mot den bratte elveskråningen.

MAV har gått sterkt imot forslagene om påbygg med elleve alternativt sju etasjer over eksisterende bygning i to etasjer i Mølleparken 4, dvs. i et område med sterke nasjonale kulturminneinteresser. Planforslaget er i strid med meglingsresultatet mellom Oslo kommune og Riksantikvaren om den nye kommuneplanen og følger heller ikke opp retningslinjen om 20 m byggefrie sone fra vannkant for hovedløp. I tillegg skal bygget krage ut mot Akerselva oppover i etasjene på samme måte som bygget i Christian Krohgs gate 16.

Opparbeidelsen av parken på Nedre Foss ble påbegynt i 2015, 27 år etter at Miljøverndepartementet la ned bygge- og deleforbud for Nedre Foss for å sikre området som friområde. Kommunen legger dessverre ikke opp til å rekonstruere barokkhagen og damanlegget i elva, slik reguleringsplanen åpner for, men Christian Ringnes ønsker å gjenskape den nederste av barokkhagens tre terrasser. Nedre Foss gård ble dessverre sterkt brannskadet rett før nyttår, men vil bli restaurert.

I merknadsbrev til planforslag for Sonja Henies plass 3 (Oslo Plaza) har MAV sterkt frarådet at sokkelbygningen påbygges i samsvar med alternativ 1 (57 m høy bygning med 17 etasjer) eller alternativ 2 (49 m høy bygning med 14 etasjer). Begge alternativene skyggelegger Vaterlandsparken, Akerselva og områdene langs elvas østbredd, øker kastevindene i området, reduserer utsynet og kaldluftsdrenasjen langs Akerselva, og undergraver dagens arkitektoniske grep med sokkelbygningen som en horisontal kontrast til det vertikale høyhuset.

Arbeidet med å få åpnet Akerselva fra Vaterlandsparken til sporområdet på Oslo S, og å etablere en gangkulvert langs vestsiden av Akerselvkulvertene under sporområdet, har fortsatt i 2015. Felles KU for Oslo S og planforslag for Biskop Gunnerus' gate 14B (KLP-bygget) vil foreligge i 2016, og er her svært viktige.

I 2015 ble 25-årsjubileet for KDP Akerselva miljøpark feiret med vandringer, vandreteater, utstillinger og foredrag, og et fremtidsverksted for Akerselva med tidligere miljøvernminister Sissel Rønbeck som en av innleiderne.

MAV fyller 25 år i 2016. Styremedlem Leif Samuelson skriver historien om foreningens første 25 år. MAVs leder de siste årene, Thrond Berge Larsen, gikk dessverre bort 27. september, 70 år gammel.

Alna

Reguleringsaker

Arnljot Gellines vei 35. Etter protester mot for høy bygning nærmest elva er denne nå nede i 4 etasjer, og det foreslåtte prosjektet ser ut til å bli en oppgradering av området langs elva.

Fossumdumpa. I 2013 vedtok bystyret ny regulering der Fossumdumpa skulle bli park, og bekken åpnes. I 2015 forslo imidlertid ny VPOR for Stovner-Rommen hele Fossumdumpa som byggeområde.

Gjerde ved Breivollveien 25. Eier av Breivollveien 25 har satt opp gjerde som sperrer for de som ønsker å bruke gangbroen ved jernbanen for å gå videre langs elva. Vi tok opp dette med Plan- og bygningsetaten og Bymiljøetaten i brev 1. juni. I januar mottok vi omsider kopi av brev til eier om varsel om pålegg om retting og varsel om tvangsmulkt.

Manglerudtunnelen. Statens Veivesen har lagt fram et forslag til planprogram for Manglerudtunnelen. Vi har protestert mot at Østensjøbekken synes å være glemt i dette dokumentet.

Elvelukking. En kort strekning av Alna er blitt lukket i en hage på Ammerud. Plan- og bygningsetaten har sendt varsel om pålegg, men saken er foreløpig ikke avsluttet.

Andre saker

Klimaeffektiv byutvikling på Furuset. Forslagene for klimaeffektiv byutvikling var glimrende fra vårt synspunkt, med full åpning av alle de gamle bekkene. Nå har imidlertid Statens veivesen fremmet innsigelser, fordi de ikke liker at forslaget inneholder lokk over E6. Det har vært avholdt en meklingsmøte hos fylkesmannen, men Statens veivesen vil ikke trekke innsigelsene.

Oslo Kulturnatt. I forbindelse med Oslo kulturnatt arrangerte vi en vandring langs Hovinbyens sørgrense. Denne følger stort sett Alna.

Film. Vi har fått bevilget midler av Oslo Elveforum til å lage en film der Alna filmes fra fjorden til Alunsjøen ved hjelp av drone-kamera.

Flom. Det har vært storflom i Alna. Første gangen ble deler av Kværnerbyen stående under vann. For å unngå gjentakelser har Vann- og avløpsetaten foretatt en større opprydding langs nedre del av elveløpet. Vi antar at oppryddingen ennå ikke er avsluttet, da det flere steder er hauger med materiale som bare er lagt litt lenger unna Alna.

Lysvandring. Da lysvandringen skulle avholdes i år, falt det sammen med ekstremværet Petra. Konsekvensene ble ikke like ille som ved den første flommen, men turveien sto under vann flere steder, både på Grorud, i bydel Alna og i Gamle Oslo. Lysvandringen måtte derfor utsettes til oktober. Da var det mange som ikke hadde anledning til å delta, så det ble en svært kort lysvandring i bydel Grorud. Oppslutningen var imidlertid uvanlig stor. Bl.a. på grunn av dette er lysvandringen 2016 lagt til 13. oktober.

Ellingsrudelva

Mye av terrenget rundt den stilleflytende elvestrekningen mellom utløpet av Frielvåga og strykene ved Nuggerud står i dag under vann, og det har den gjort i flere år nå. Det skyldes bevernes naturlige virksomhet. Vi har tatt opp saken med Bymiljøetaten og SaFoVa (Samarbeidsforumet for vassdrag). Problemet er at det står et hundretalls døde bjerkestrær under vann. Vi har anmodet om at disse trærne felles og ryddes bort av estetiske grunner. Svært skjemmende mange steder.

Etter at vi fikk ryddet og målt opp mølleruinene fra 1795 ved Nuggerud, og rekonstruert mølla på papiret, har vi sørget for et visst vedlikehold. En tilpasset trapp av stein fra terrenget og en trebro med rekkverk, som ble anlagt samtidig, blir rimelig vedlikeholdt. Broen binder også Mariholtveien på Oslosiden sammen med gammel kjerrevei på Lørenskogsiden. Vi har søkt om bedre opplysningsskilting oppe ved Mariholtveien med midler fra skiltprosjektet.

En gruppe elever fra Stasjonsfjellet skole med valgfag naturfag foretar vannundersøkelser ved Tangerudbakkens utløp i Ellingsrudelva. Dette er initiert av lærer Tore Sætre, som er medlem av vår elvegruppe. Målingene foretas årlig under hans ledelse. Dette ble gjort på vårparten.

Frognerelva

Gruppen har holdt ni styremøter. De fleste møtene er holdt i Vestre Aker Frivillighetssentral, Ris skolevei 14. Et møte er holdt privat.

Samarbeid med lokale skoler

Uranienborg skole: Vannmåling med ungdomsskoleelever ved Frognerbekken 10. mars. Fire planleggingsmøter med lederteamet om «Elvelangs i fakkellys» på skolen.

Elever fra Uranienborg skole presenterte flotte oppgaveløsninger i Levende Vassdrag konkurransen 2015 i Oslo Rådhus.

Kontakter til Korsvoll skole, Vinderen skole og Nordberg skole.

Elvevandring

Vi inviterte til elvevandring søndag 6. september langs vassdragets nedre del. Ca. 40 møtte frem i nydelig sensommervær. Turen startet ved Forskningsparken i Gaustadbekkdalen der Gaustadbekken skal gjenåpnes, den gikk videre forbi den flotte Vinderenfossen, gjennom Frognerparken med de store Frognerdammene, langs den frodige Frognerelvdalen og til slutt frem til Frognerelvans unnselige utløp i Frognerkilen.

Elvelangs i fakkellys

Torsdag 15. oktober arrangerte vi «Elvelangs i fakkellys», et samarbeid mellom Frognerelvans Venner, Uranienborg skole, Rusken, Frognerparkens Venner og Bymuseet. Konklusjon: Mye planlegging og forberedelser fra alle involverte på forhånd, en positiv holdning og stor innsats fra lærernes side, ivrige og entusiastiske elever (5.-10. klasse) som

hadde dekorert langs traseen og opptrådte med sketsjer, dans, musikk m.m., og en stemningsfull ramme med lysfakler langs Frognerelvdalen – en stor suksess med opp mot 1000 fremmøtte! Prosjektet ble støttet økonomisk av Sparebankstiftelsen, Rusken, Lions og Frognerparkens Venner.

Prosjekter på planleggingsstadiet og under arbeid

Informasjonshefte om Frognervassdraget – teksten baseres på omtalen i boken «Elvelangs».

Skilting langs vassdraget – i samarbeid med Oslo Elveforum og Bymiljøetaten.

Tursti langs Sognsvannsbekkenes øvre del – samarbeid mellom Frognerelvets venner, en lokal skole og Bymiljøetaten.

Planlagt bekkeåpning

Det er planlagt gjenåpning av Gaustadbekken i Gaustadbekkdalen. Foreløpig er bekkeløpet halvveis tilrettelagt i dalens nedre del, hvor det åpnes for «byvann» i sommerhalvåret, men strekningen langs Forskningsparken gjenstår. I Gaustadbekkdalens øvre del skal bekken gjenåpnes i grøntdraget langs universitetets store nye byggeprosjekt; Livsvitenskapssenteret.

Fornebubanen – Volvatsvingen

Planene knyttet til Volvatsvingen (skal kople Fornebubanen med Ringbanen) er veldig spennende. De innebærer å legge T-banen i tunnel sydover fra Blindern stasjon, anlegge ny gang-/sykkelvei på sportraseen ned mot Majorstuen og åpning av flere strekninger av Frognerelven der den nå går i rør. Realiseringen av disse planene ligger langt frem i tid!

Arbeidsgruppe:

Trine Johnsen, Tor Hammer, Bjørn Petter Kongsgård, Sigurd Tønsberg og Unni Eriksen.

Gjersjøelva

Gjersjøelvas Natur- og Kulturpark (GNK) hadde 24 visninger av oppgangssag, kvern og museum i 2015. Dette året feiret Oppegård kommune sitt hundreårsjubileum som medførte litt ekstra aktivitet også for oss. Vi åpnet sesongen med åpning av ny tursti fra de gamle sagfundamentene og opp til kruttmølleplass, kvernhuset ble innviet med sin nye innredning og lokomobilen kom på plass under sitt beskyttelses bygg.

Den nye turstien er et samarbeidsprosjekt mellom Sparebankstiftelsen som bevilget kr. 200 000 til prosjektet, Oppegård kommune med kr. 100 000 og GNK som utførte mye frivillig arbeid under prosessen. Det er satt opp bilder og skilting som forteller historien langs der en går. Denne stien er mye brukt.

Kvernhuset fikk også sin markering. Bygg er det kornet som brukes og det smaker godt, og mange har fått med seg mel hjem for å prøvebake. Skoleelevene stortrives med å male mel på håndkvernen for deretter å smake på melet. Av praktiske grunner har vi brukt pumpevann som skyvekraft til vasskallen. Den pumpa vi brukte i fjor gav litt for lite trykk til å gi kvernsteinene

nok fart og kraft så denne pumpekapasiteten blir utvidet neste sesong. Kvernhuset ble sponset av Sparebankstiftelsen med kr. 200 000, men Oppegård kommune bevilget kr. 560 000.

Lokomobilen er også på plass. Den var innom ABE Mek. i Rakkestad og ble montert ferdig der før den ble fraktet til kulturparken. Lokomobilen har stått på lager i Follo museum i mange år og ventet på et sted å bli utplassert. Etter avtale med Follo Museum skulle vi få den til utlån dersom vi fikk laget et beskyttelseshus. Takket være Rotary i Oppegård som bevilget kr. 100 000 til beskyttelseshuset kom også lokomobilen på plass.

Langbygningen fikk også sine fornyelser i 2015 slik at jubileumsåret ble et viktig driftsår for GNK.

På åpningsdagen for sesongen var ordfører Ildri Eidem Løvaas til stede og gav oss alle mye ros, og hun kommenterte Østlandets Blads store oppslag om Gjersjøelva natur- og kulturpark noen dager i forkant der avisen med store overskrifter utropte kulturparken til Oppegård kommunes nasjonalpark.

Barokkhagen i Hvervenbukta arbeides det stadig med. Toaletter er på plass, paviljongen blir restaurert i 2016 er planen. Resten av barokkhagen med navnetavlen, kanonstillingen, hustuftene etter Stubljan arbeides det stadig med. Vi har møter og dialog med flere etater i Oslo kommune. Vi bruker studentoppgaven til landskapsarkitekt Annette Saastad for alt det den er verd, og mange har merket seg den.

Det var i år lite vannføring utover høsten. Dette medførte en begrenset fiskeoppgang i den perioden det var lov å fiske. Noe fisk ble tatt, men de fleste ble det bare tatt skjellprøver av før de pent ble satt ut igjen. Senere utover høsten ble det mer flom. Da kom det mye fisk til glede for alle turgåere, fiskeinteressert og alle de fotografene som nå tilbringer timevis langs elva for de gode bildene.

Hoffselven

Naturkart

«Naturkart for Hoffselven» av Hilde Friis Solås i Naturvernforbundet i Oslo og Akershus ble trykket i nytt opplag på 2000 eksemplarer. Trykkingen ble sponset av Sparebankstiftelsen.

Vannmiljø

SINTEF utfører, i samarbeid med Vann- og avløpsetaten, EU-prosjektet Dessin for å finne nye og enkle måter å rense overvann. Hoffselvens Venner har takket ja til å bidra til månedlig kartlegging i 2016 av vannkvalitet på en del steder i vassdraget. 18 elvevoktere meldte seg. Prosjektet vil gi oss økt kunnskap om vann og miljø i Hoffselven gjennom året.

Elvevandring

Årets elvevandring fant sted rundt Holmendammen der professor i biologi, Trond Schumacker og hans kone biolog Kirsten Borse Haraldsen brukte Naturkartet og pekte på og fortalte om planter etter hvert som vi passerte dem. Vi var ca. 50 deltakere som nøt godt av deres omfattende kunnskaper.

Bjørnebodammen og manglende del av turvei A5

På kort sikt er det viktig å få gjort noe med dammen. På lengre sikt er det viktig å få realisert hele prosjektet med et erverv av rettigheter til å anlegge stien og utvikle hele området som et tilgjengelig grøntområde med unik nærhet til rennende vann. Bydelsutvalget vedtok i sitt møte 18. juni 2015 å oversende saken til Bymiljøetaten for behandling med sikte på å gjennomføre prosjektet. Saken følges opp i de politiske organer.

Tursti

Skilting og merking av turstien fra Kyststien ved Bestumkilen langs Hoffselven og Holmenbekken til Smestad er nå detaljplanlagt. Ullern bydelsutvalg bevilget i september kr. 50 000 til formålet.

Kommunal eiendom 32/415

Etter langvarig påtrykk fra oss har Bymiljøetaten gjort en fin innsats i denne «Hundremeterskogen» på østsiden av Bjørnebodammen og vest for Smestad skole. Kratt er fjernet, benk med utsikt over Bjørnebodammen er satt opp, det høye gjerdet som avgrenser eiendommen i syd, samt restene av et kjempestort piletre er fjernet. Det gjenstår noe rydding.

Økonomi

Vi har brukt noe av de bevilgede midlene til henholdsvis Dronningfossen og ekstra opplag av Naturkartet. Regnskapet viser en egenkapital på kr. 76 098 hvorav kr. 36 097 er bundet opp til prosjekter der det gjenstår arbeid i henhold til bevilgninger fra sponsorer.

Hovinbekken

Høringer

Forslag til detaljregulering Schweigaardsgt. 33B. 30. mai 2015. Hovinbekken foreslås åpnet fra Klosterenga mot Schweigaardsgt. 33B hvor det anlegges et vannspeil som illuderer middelalderens strandlinje og fjord. Vannspeilet bør minimum bli på 10 x 20 m. Mot sør og vest bør vannet forsvinne inn under en treplattung eller lignende som illuderer at fjorden i middelalderen fortsatte den veien. Gang- og sykkelvei må følge bekkeløpet. Ida Fossum Tønnessen, Karsten Sølve Nilsen. Saksbehandler Are Eriksen.

Strategisk plan for Hovinbyen. 9. februar 2015. Bilfri kommunikasjon viktig. Sammenhengende turvei fra marka til fjorden. VPOR-planen åpner for vannspeil i Hovinparken. Ønskelig med åpning av bekken videre opp mot Bjerkedammen. Bevare bekken som naturlig bekk og identitetsfaktor for Oslo på Klosterenga. VAVs innsats for å bedre vannkvaliteten kan gjøre bekken fiskeførende.

Vandringshindre for fisk. Februar 2015. Utspill fra BYM. Praksisen med oppfølging av tilstanden for vandringshindre på geografisk angitte steder fortsettes. Mulig anadromt bekkeleie i nedre del avhengig av åpningsplanene her.

Jordal Idrettsplass. 21. januar 2015. Naturlikt opparbeidet bekkedrag i grønt parkdrag ønskelig. Fossefall i terrengfallet fra Hedmarksgata og ned?

Teglverksdammen. Dette er en ca. seks mål stor dam anlagt på oversiden av Grenseveien og med vann i en bekk fra en kum opp mot Økern t-banestasjon. Dammen ble innviet av byråd Guri Melby 20. august 2015. Dammen har en maksimal dybde på ca. tre meter med grunner langs kantene. Den er delt i to med en mindre dam ned mot Grenseveien. Både bekken og

dammen har bunnforhold og vegetasjon med rensende effekt, noe som det er lagt stor vekt på i dette vannanlegget.

Bekkevandringen i september er fortsatt populær med rundgang i parken, korsang i tunnelen ved Trondheimsveien og bålkos og trekkspill på Isdammen. Vinteraktivitetsdagen og Høstarrangementet på Isdammen samlet også i år mange deltagere, særlig mange barn.

Mærradalsbekken

Mærradalsbekken har sine øverste kilder i Voksenåsbekken. Den renner dels åpen, dels lukket i villahager ned gjennom brattlandet vest i Holmenkollåsen og Voksenlia mot det århundregamle jordbrukslandet til Voksen gård. I det fine edelskogområdet ved Bogstad camping kommer Voksenbekken inn fra Ankerveien. Lengre ned kommer Voksenåsbekken inn. En hyggelig turvei følger bekkeløpet videre sørover til Hovseter, der bekken forsvinner i en rist og er lukket ca. 800 meter videre. Historisk **Blå Liste** viser at det her også kommer to lukkede sidebekker fra øst, Grinibekken og Jarbakkbekken, som kan bli vurdert for gjenåpning.

Gjenåpning av bekken gjennom Hovseterområdet

I Hovseterdalen lå seteren til Hoff (Hov) gård og flere husmannsplasser inntil utbyggingen av Hovseters boligblokker i 1970-årene. Bekken ble da lukket med utgravde masser derfra, og omgjort til et grønt friareal med balløkker og skibakker og en god turvei. Bekken renner fortsatt like under grønnsværet, og Mærradalsgruppen i Oslo Elveforum ønsker å få gjenåpnet hele eller deler av bekkeløpet gjennom Hovseterdalen.

Oslo bystyre har i den nye Kommuneplanen for Oslo mot 2030 vedtatt at bekker og elver som i dag ligger i rør, skal gjenåpnes der det er mulig, og har utarbeidet følgende dokumenter:

- Byøkologisk program 2011 – 2026, kommunens miljøpolitikk, legger blant annet vekt på gjenåpning av elver og bekker, samt lokal overvannshåndtering.
- Kommuneplan for Oslo mot 2030 hvori Grønnstrukturplanen er tatt inn, står det nedfelt at elver som kan åpnes skal åpnes.
- EUs vanndirektiv – Vannforskriften.

Vann og avløpsetaten er nå i gang med å utrede muligheten for å gjenåpne 800 meter av Mærradalsbekken som en del av en omfattende renovering og ombygging av ledningsnett i dalen. Det skal nå utarbeides en KVVU. I den anledning ble det nedsatt en referansegruppe hvor Oslo Elveforum var med i 2015. På grunnlag av det arbeidet arrangerte Røa vel høsten 2015 et folkemøte om evt. gjenåpning for å få belyst sider for og imot, og det er delte meninger om dette.

Forventet fremdrift for prosjektet om gjenåpning av Mærradalsbekken gjennom Hovseterdalen:

Ferdigstille **konseptvalgutredningen** (KVVU). Ble sendt til uttalelse med anbefalt konklusjon åpning av bekk høsten 2015. Oslo Elveforum har støttet dette i vår uttalelse. Neste stadium er ekstern kvalitetssikring (KS1) av KVVU en. Dersom KVVU blir godkjent ved KS1, går prosjektet videre til forprosjektfase hvor Mærradalsgruppen ved Ida F. Tønnessen, som sitter i

referansegruppen, vil være med når det skal utarbeides styringsdokument. Ny godkjenningssprosess med godkjenning for bevilgning. Detaljprosjektering og gjennomføring.

Dugnad

To regntunge maldager var det dugnad langs Mærradalsbekken. Frivillige fra bydelen, Røa vel og 8 gutter, samt leder i Voksen speidergruppe, stilte opp i dugnaden. Dugnaden var et samarbeidsprosjekt mellom Oslo Elveforum, Røa vel, Frivillighetssentralen, Bymiljøetaten og Statnett. Dugnaden var også støttet av Voksen skole som stilte med juniorkorps til glede og underholdning. De forbigående turgåerne ga uttrykk for begeistring og glede over ryddeaksjonen. Området ble ryddet uten motorisert hjelp på grunn av hekkesesongen for et rikt fugleliv. Mye ble gjort, og humøret var på topp tross regnet. Dugnadsleder Ida F. Tønnessen, leder Oslo Elveforum.

Turguide Mærradalsbekken – bli med på tur langs dette gamle bekketaket.

Våren 2015 ble dette heftet produsert på grunnlag av teksten i vår tidligere bok *Elvelangs*. Teksten ble oppdatert og nye bilder ble tatt. Heftet er trykket opp i 1000 eksemplarer og finansiert av Sparebankstiftelsen. En stor takk til dem. Ida Fossum Tønnessen gjennomførte arbeidet.

Ljanselva

Miljøprosjekt Ljanselva er en frivillig gruppe som har vært i aktivitet i over 25 år, og har som hovedmål å virke til beste for elvemiljøet. Vernevedtaket fra 2003 er vår basis for arbeidet. Miljøprosjekt Ljanselva har i dag 15 aktive deltakere og har hatt seks styremøter i 2015.

Sagstua (eies av Oslo kommune og driftes av Miljøprosjekt Ljanselva): Bruken har vist en gledelig økning i 2015. Stua er benyttet i 123 dager med bl.a. 80 barnehagebesøk og syv skolebesøk. Halve huset og uthuset er malt. Bygget tak over trapp. bål plass/ grill/ søppelstativ/ benk er oppgradert. Skigarden er reparert. Hestebeite i skråningene.

Aktiviteter/turer/befaringer: To guidete vandringer langs Ljanselva. Akedagen ble arrangert i februar med rekorddeltakelse. Mottok to DNT-grupper på tur. Ved alle arrangementene har vi hatt salg av kaffe og vafler. Det har gitt oss en nettoinntekt på ca. kr. 9000.

Lysbildeforedrag for «Holmlia Nærmiljø» og møter med politikere og administrasjon i de tre bydelene. Kruttverket i Liadalen: Møte med Byantikvaren med påfølgende dugnad: Busker fjernet, murer frem i dagen. Godt samarbeid og avtale om årlige møter med Park- og byområdeansvarlig i BYM, vi har hatt befarings sammen i Liadalen og planlegger «Ole Bjørns plass» ved Engersbråten.

Turveier: Sti Ljanselvdalen: BYM har utført en omfattende utbedring av turveien fra Hallagerbanen til Kruttverksfossen – og vi har blitt hørt. Turstien gjennom «Urskogen» er utbedret med ca. 100 meter plank som vi har kjøpt og båret ut, mens utleggingen er utført av ØX-gruppen. Gangbroen over Ljanselva ved Leirskallen er undergravet av flom – vi har brevvekslet med VAV som henviser til BYM. Samarbeid med Prinsdal Vel om byggearbeider, sti, kvist og søppel ved Prinsdalsbekken.

Fisk: 25 000 ørretyngel er satt ut i Ljanselva og Gjersrudbekken (OFA/BYM). Semper Major Fluefiskeklubb har blitt med oss og bidrar med kultivering og rydding.

NAV-samarbeide: I et halvt år har vi fungert som «arbeidsgiver» for en NAV-klient som har ryddet langs Gjersrudbekken, Prinsdalsbekken, området rund Hauketo st., Ravnåsen-området på Holmlia pluss en del tilstøtende områder som har vært sterkt forsøpelt. Tilsammen ca. 100 sekker søppel. Vår oppgave har vært kontrollere avtalt arbeid, og innrapportere til NAV, Holmlia. For dette har vi mottatt et brutto honorar på kr. 9270. Vi har hatt utlegg til forsikringer, arbeidsutstyr og div. småting; til sammen kr. 2680. NAV melder at samarbeidet (dessverre) avsluttes etter 2015.

Utfartsparkering i Skulleruddumpa: Oslo kommune har kjøpt grunnen og parkeringsplassen vil bestå. Miljøprosjekt Ljanselva har vært pådriver. Noe av plassen er beklageligvis fortsatt riggområde for AF-gruppen, BYM følger opp.

Nye Lusetjern: Forslag nå om ikke å grave ut dam, men åpne bekkeløp og heve gangvei som flomvern. Samarbeid mellom VAV og BYM der Miljøprosjekt Ljanselva har vært pådriver.

Prioriterte tiltak det arbeides med: Overvåke uregelmessig flom og tørke i forbindelse med nedtapping av Nøkle vann vinter 2016 og vannforbruket ved snøproduksjon til Skullerud skianlegg. Forlengelse av turvei E9 fra Stenbråten via Leirskallen til motorveien. Følge opp skilting, sikre at p-plassen ved Sagstua forblir utfartsparkeringsplass. Fiskelivet observeres bl.a. med tanke på faunapassasje ved Hauketo, støttet av Energigjenvinningsetaten.

Lysakervassdraget

LvV ledes fortsatt av John Tibballs. De øvrige styremedlemmer er Tormod Bønes, Kirsten Tibballs, Kristin Vigander og Bo Wingård. Medlemstallet var ved årsskiftet på 245 mennesker fordelt på 131 husstander.

Medlemsaktiviteter

På årsmøtet i mars holdt styreleder John Tibballs et kåseri over oppdagelser i kart og terreng av bortgjemte tegn etter gamle anlegg.

Samarbeid med offentlige etater

Det ble lite samarbeid med Oslo kommunes etater i 2015, men desto bedre forhold til kommunale selskap som Hafslund og Ruter.

En ny parkforvalter for vårt område lovet en befaring sammen. Inntil videre er LvV henvist til etatens portal for problemer langs turveier eller i naturområder.

Etatens entreprenører viser lite forståelse for natur- eller friluftsverdier. Viktige kulturminner som Ullern mølle, Holte sag og Røa mølle ble til dumpeplasser.

Slett skjøtsel bl.a. danner bakgrunn for LvVs forslag om at forvaltningen av Lysakerelvas bredder og tilsluttende friarealer legges under en egen nemnd som både utarbeider forvaltningsstrategi og står for tilsyn og skjøtsel.

Samarbeid med andre organisasjoner

I januar innledet Bo Wingård og John Tibballs på et seminar i regi av Naturvernforbund i Oslo og Akershus om *Elveforvaltning*. Seminarserien skal hjelpe NOA i å utarbeide sitt syn på en rekke naturforvaltningsspørsmål.

Media

LvVs webside med daglige registreringer på vannføringen brukes av Redningsetaten og av elvepadlere til å planlegge aktiviteter i Lysakerelva.

Fire utgaver av Fódnytt (nr. 36, 37, 38 og 39) ble sirkulert i februar, juni, september og desember.

Mangel på en fungerende lokalavis på Oslo vest oppleves som en stor hindring i å få belyst saker som berører vassdraget.

Høringer og uttalelser

Det ble mange plan- og utbyggingssaker. I Oslo uttalte LvV seg om: Riving av det siste bygget fra Lysaker Kjemisks tid. Et moderne tilbygg på huset Fåbro. Snøproduksjon på Zinober til VM i Skiskyting. Veiledende plan for det offentlige rom på Lysaker/Lilleaker. Mustad Nord prosjektet rundt lokket over Granfosstunnelen.

Østensjøvannet og Østensjøområdet miljøpark

Arbeidet med skjøtsel og landskapspleie er ytterligere intensivert. Rydding av øyene for trær og kratt ga synlige resultater i 2015, en tredobling av hettemåkebestanden ble registrert allerede i 2013. Videre er fremmede plantearter bekjempet i hele miljøparken.

Dugnadsgjengen og adopsjonsskolene har nedlagt nær 2000 dugnadstimer i 2015. Innenfor sine ordinære budsjettammer har Bymiljøetaten gjennomført slått av enkelte områder.

Vannregime

Vann- og avløpsetaten gjennomførte i 2015 installasjon av ny utløpsmekanisme. Eksisterende hevertoverløp ble erstattet med damluke og nytt lukehus ble bygget. Arbeidet startet i desember 2014 og ferdigstilt ved månedsskiftet mars/april 2015. Utløpsmekanismen vil føre til bedre kontroll med vannstanden og redusere erosjonsutsatte bredder.

Østensjøvannet våtmarkssenter

Det fjerde året som autorisert våtmarkssenter er passert. Naturveileder er i halv stilling ved Østensjøvannet våtmarkssenter og halv stilling ved Lilløyplassen naturhus. Det har bl.a. vært avholdt lokalt tilpasset undervisningsopplegg om livet i vannet for Oslo-skolene. Et overordnet avtaleverk med Oslo-skolene er inngått.

Fuglekickerskjulet og omlegging av turvei

Fuglekickerskjulet ved utløpet av Smedbergbekken (offisielt åpnet 12. oktober 2012) har vært godt besøkt av barn og voksne. Som en oppfølging avsatte Byrådet midler på 2015-budsjettet til flytting av turveien (regulert i 2002) i regi av Bymiljøetaten. Detaljprosjektering og finansiering ble endelig godkjent og arbeidet i marken ble satt i gang i januar 2016. Det frigjorte areal vil bli tilbakeført som våtmark i naturreservatet.

Fugleobservasjoner

Det ble registrert 143 arter ved Østensjøvannet i løpet av 2015. Dette er et høyt tall i forhold til hva som gjennomsnittlig blir registrert. Det er mange spennende arter som blir sett ved vannet for tiden. Blant de aller mest sjeldne og interessante kan vi nevne rustand, snadderand, knekkand, havelle, siland, havørn, lerkfalk, vannrikse, åkerrikse, kvartbekkasin, dvergmåke, skogdue, tyrkerdue, spurveugle, kattugle, vendehals, rødstjert, sivsanger, gulsanger, løvmeis, tornskate og rosenfink.

Informasjon, medlemsaktiviteter og høringsuttalelser

Østensjøvannets Venner har 2931 medlemmer fordelt på 2035 private hovedmedlemmer, 861 familiemedlemmer og 35 bedrifts- og organisasjons-/foreningsmedlemmer. Foreningen gjennomførte ti medlemsarrangementer i tillegg til seks såkalte temadager, utga to nummer av medlemsbladet Sothøna og en utgave av informasjonsbrevet Brevdua. Hjemmesidene til foreningen (ostensjovannet.no) hadde ca. 90 000 «besøk» og benyttes mye av bl.a. skoler. På [facebook.com/ostensjovannet](https://www.facebook.com/ostensjovannet) kan alle som har kommentarer og innspill til foreningen og området få en mulighet til å bli hørt. Over 4000 «likes» er registrert. Miljøparken ble besøkt av rundt 250 000 mennesker. Østensjøvannets Venner har uttalt seg i en rekke saker, herunder utbygging av Eterfabrikktomten, som vil ha vesentlig betydning for området.

Vedtekter for Oslo Elveforum

Org. Nr 983350313

NATUR, ØKOLOGI, FRILUFTSLIV, HISTORIE

(Lagt fram og godkjent av det årlige forummøte 23.10.2001)

Formål

Oslo Elveforum som er lokalisert i Oslo kommune, er et kompetanse- og kontaktforum for frivillige arbeidsgrupper for hver Osloelv med oppgave å bidra til vern, rehabilitering og gjenåpning av byens vassdrag, primært i byggesonen.

Samarbeidspartnere

Oslo Elveforum samarbeider med kommunale etater, bydeler, skoler og barnehager, velforeninger/borettslag, historielag, jeger- og fiskerforeninger, næringsinteresser og andre som fremmer byfolkets interesse for å ta vare på og oppleve vassdragene.

Arbeidsoppgaver

Oslo Elveforum tar sikte på å informere og engasjere frivillige krefter i arbeidet med å støtte kommunen i dens arbeid med å rydde og renske, skape tilgjengelighet, anlegge turstier og å håndheve vernebestemmelsene for det grønne arealet langs elver, bekker, vann, tjern og dammer.

Andre viktige oppgaver er å øke folks kunnskap om vassdragenes historie og økologi (vegetasjon, dyr og fugler, vannkvalitet og fiskeforekomster).

Organisering

En styringsgruppe for Oslo Elveforum med leder, nestleder, kasserer og sekretær samt minst to medlemmer velges på det årlige forummøtet av og blant deltakerne i elvegruppene. Styringsgruppen leder Oslo Elveforums daglige arbeid.

Styringsgruppen legger fram årsmelding og revidert regnskap for det årlige møtet for representanter fra elvearbeidsgruppene til godkjenning.

Endring av vedtektene krever godkjenning av det årlige forummøtet som er Oslo Elveforums høyeste myndighet.

Økonomi

Oslo Elveforum er en selveiende institusjon der ingen enkeltperson eller elvegruppe i kraft av sin eierposisjon kan disponere over dens formue eller har krav på utdeling av overskudd eller hefter for dens gjeld.

Tiltak som forplikter Oslo Elveforum økonomisk, må godkjennes av styringsgruppen. Regnskapet føres av kasserer og kontrolleres av registrert revisor.

Oppløsning av Oslo Elveforum

Ved eventuell oppløsning av Oslo Elveforum som krever flertallsvedtak i forummøtet, tilfaller samtlige disponible midler Oslo og Omland Friluftsråd til arbeid som faller inn under Oslo Elveforums formål.

Oslo, 12. juni 2001

I styringsgruppen

Tor Holtan-Hartwig

Boris Hansen

Albert Nordengen

Svein Andersen

Marit Lillesveen

Per Henrik Bache

Oslo Elveforums prioriterte liste og Strategiplakat

August 2015

Elver og bekker har en positiv effekt på friluftsliv og helse, og profilerer Oslo som en miljøby. Rørlagte elver og bekker må gjenåpnes, vannet renses, og forurenset overflatevann kanaliseres, forsøpling unngås, fiskens frie løp fremmes, og folks adkomst til breddene tilgodeses med skiltede turveier langs elvene, og breddene nennsomt ryddes. Barn og unges kjennskap og bruk av vassdragene må fremmes, herunder skoleklassers «adopsjon» av aktuelle strekninger.

Lysakerelva

Beskyttelse mot Lysakerbyens utvikling, særlig Fornebubanen og elvenær fortetning ved Mølle- og Fåbrodammen. Elva må ha plass ellers blir det ingen laks eller sjøørret dersom dagens planer blir realisert.

Mærradalsbekken med Voksenåsbekken og Voksenbekken

Gjenåpning av bekken gjennom Hovseterdalen. Bekken løftes opp på bakkenivå og gis en naturlig utforming. Mellom Ring 3 (Ullernchausseen) og E18, før utløpet i Bestumkilen, renner bekken gjennom villahager. Åpnes for almenheten hvor mulig gjennom avtaler med grunneiere. Behov for rydding langs turveien. Overgangene over bekken i den øvre delen bør erstattes med broer og ikke rør. Bekken berøres av arbeidet med Fornebubanen.

Hoffselven med Makrellbekken og Holmenbekken

Rehabilitering av Bjørnebodammen (Nedre Smestaddam); haster før den gror helt igjen. Etablering av turvei på nordøstsiden av Holmenbekken mellom Bjørnebodammen og Smestaddammen.

Frognerelven med Sognsvannsbekken og Gaustadbekken

Gjenåpning av Gaustadbekken i Gaustadbekkdalen syd og nord: fremdrift og slutføring må sikres. Gjenåpning av Frognerelven på strekningen Frøen–Frognerparken i forbindelse med utbygging av Fornebubanen og «Majorstulokket».

Akerselva

Elva renner fritt fra Maridalsvannet ned til Vaterland. En hovedoppgave er å bevare dalgangen og elva som en blågrønn lunge. Stå opp mot byggeplaner nær elveløpet. Se nærmere på planer om gjenåpning under jernbanesporene på Oslo S. (AHA til Bjørvika).

Hovinbekken med Refstadbekken

Utløpsmulighetene, (AHA til Bjørvika) er med dagens tette sporområde en åpning i den historiske traseen ned mot et lite vannspeil i Schweigaardsgt. 33 B. I den nye Hovinbyen er mye av åpnet bekk på plass, men bekken må få følge av en turvei. Gjenåpning av mest mulig av Refstadbekken og anlegg av en naturlig utformet dam i Hovinparken. Arbeidet med å utbedre kloakkutslipp i bekken i Bjerkedalen park er i gang.

Alna med bielver og bekker

Gjenåpning av Alna fra Kværner til Middelalderparken og fjorden i et mest mulig naturlig leie. (AHA til Bjørvika). Etter anleggsperioden ved Nye godsterminalen må målet være åpen elv med turvei nærmest mulig. Følge opp planer om gjenåpning av bekken når steinbruddet på Huken skal nedlegges i 2019. Arbeide for at alle tiltak foreslått i KDP Alna Miljøpark blir gjennomført og at kommunedelplanen følges opp med en forvaltningsplan

Østensjøvannet

Overvåke vannregimet i forbindelse med installasjonen av ny damluke i april 2015. I perioden med legging av ny høyspentkabel til Hafslund Nett må kryssing gjennom Østensjøområdet miljøpark og Østensjøbekken overvåkes for å unngå forurensing. Eterfabrikktomten må ikke

omreguleres til boligformål. Det må igangsettes forprosjekter for åpning av Bøler- og Rustadbekken. Terskelen mellom Bogerudmyra og Østensjøvannet må rehabiliteres. Lekeplassen må flyttes i hht. forvaltningsplanen.

Ellingsrudelva

Ikke gi opp å få økt vannføringen i elva fra reservoaret i oppdemte Elvåga. Sammenfallende interesse med Lørenskog kommune. Nennsom tilrettelegging av elvebredden både på Oslo- og Lørenskogsiden med fiskeplasser.

Ljanselva

Overvåke uregelmessig flom og tørke i forbindelse med nedtapping av Nøkle vann vinter 2016 og vannforbruket ved snøproduksjon til Skullerud skianlegg. Forlengelse av turvei E9 fra Stenbråten via Leirskallen til motorveien. Følge opp skilting, slik at P-plassen ved Sagstua forblir utfartsparkeringsplass. Fiskelivet observeres bl.a. med tanke på faunapassasje ved Hauketo støttet av Energigjenvinningsetaten.

Gjersjøelva

Legge forholdene best til rette for laksefisk. Tiltak er gytegrus og bedre fremkommelighet for fisk og fiskere/turgåere. OJFF har det administrative og forvaltningsmessige ansvar for fiske/fiskeforvaltning. Dette i samarbeid med Gjersjøelvutvalget, grunneiere og Fylkesmannen, Miljøavdelingen.

Oslo Elveforums strategiplakat

Oslo Elveforum er et kompetanse- og kontaktforum for frivillige arbeidsgrupper for Oslos elver og bekker. Vår oppgave er å bidra til vern, rehabilitering og gjenåpning av byens vassdrag i byggesonen.

Visjon: Levende vassdrag fra marka til fjorden.

Formål: Vi arbeider for at byens vassdrag skal være friske og rene, åpne og tilgjengelige for befolkningen.

Hovedoppgaver: Vi støtter opp om offentlige og private institusjoners arbeid med å gjenskape byens blågrønne årenett fra Marka til Fjorden. Vi ønsker å være et kraftsenter i et omfattende miljønettverk som arbeider frem rene og rensede vassdrag.

Vårt arbeid retter seg mot byens befolkning, særlig barn og unge, gjennom prosjektet Blågrønn hovedstadsaksjon/Levende vassdrag.

Seks arbeidsområder

Forvaltningsplaner for Oslos vassdrag: Oslo Elveforum vil arbeide for at vi innen 2020 får juridisk bindende forvaltningsplaner for alle levende vassdrag.

Bekkeåpning: Oslo Elveforum vil arbeide for at lukkede bekker blir åpnet.

Skilting: Der folk vandrer langs Oslos elver og bekker skal det være skiltet interessant informasjon om historie og natur. For å oppnå dette mål skal Oslo Elveforum være en aktiv pådriver og deltaker.

Turstier: Oslo Elveforum vil at elver og bekker gjøres tilgjengelig for byens innbyggere ved forsiktig rydding, opparbeide og vedlikeholde turstier. Hensynet til biologisk mangfold skal vurderes i alle turstiprosjekter.

Fisk i alle vassdrag: Oslo Elveforum vil arbeide for at oppvandring av sjørret søkes rehabilitert i samtlige elver, inkludert Hovinbekken og Alna, samt at menneskeskapte vandringshindre skal såvidt mulig være eliminert innen 2020.

Kamp mot forsøpling: Oslo Elveforum vil arbeide for at vassdragene ryddes og holdes fri for søppel.

Levende Vassdrag 2015

Velkommen til finalen!

Finale med spenning, jubel og fest i Oslo Rådhus 18. juni 2015. Mange glade ansikter: Prisvinnere fra skolene Oppsal, Uranienborg og Kastellet fikk gaver, alle elever og lærere fikk diplom—også ordfører Fabian Stang for flott innsats for det blågrønne miljøet! Bo Wingård ledet det vellykkede arrangementet i Oslo Rådhus. Til høyre «Kamzy» og Trine som liker Levende Vassdrag!

Elvelangs i fakkellys langs Frognerelven med Uranienborg skole 15. oktober 2015 ble et vellykket arrangement. Godt samarbeid med skolen, Rusken, Bymuseet, Lions, Frognerparkens Venner og Sparebankstiftelsen DNB som støtter Levende Vassdrag-aktiviteter. Over 1000 personer vandret i adopsjonsområdet til Uranienborg skole og gjorde seg kjent i området i fakkellys med morsom kunst, dans og eventyr fremført av entusiastiske elever.

www.osloelveforum.no